

Tänään työssä hyvän huomisen puolesta

Ammatillisen kuntoutuksen keinot käyttöön

Yl Tapio Ropponen, Keva ja
Yl Anne Lamminpää, Valtiokonttori

Tavoitetila

- Työssä voidaan hyvin
- Osatyökykyiset työ- ja toimintakykynsä kannalta sopivissa tehtävissä
- Työkyvyttömille myönnetään työkyvyttömyyseläke
- Mahdollisimman suuri osa työntekijöistä siirtyy vanhuuseläkkeelle

Ammatillisen kuntoutuksen tavoite ja palvelut

- Tavoitteena on aina *työelämässä jatkaminen* terveydellisistä rajoitteista huolimatta, työkyvyn kannalta sopivassa työssä tai ammatissa
- Ammatillisena kuntoutuksena korvataan mm. työkokeiluja, uudelleenkoulutusta ja tarvittaessa ohjataan sopivan kuntoutussuunnitelman valmistelussa

Miksi on tärkeää toimia?

Sairausloma pitkittyy

↳ Työntekijä irtautuu työpaikasta ja työpaikka työntekijästä

↳ Päiväraha-oikeus päättyy

↳ Kuntoutustukea haetaan heikoin perustein, hylkypäätös, valituskierte

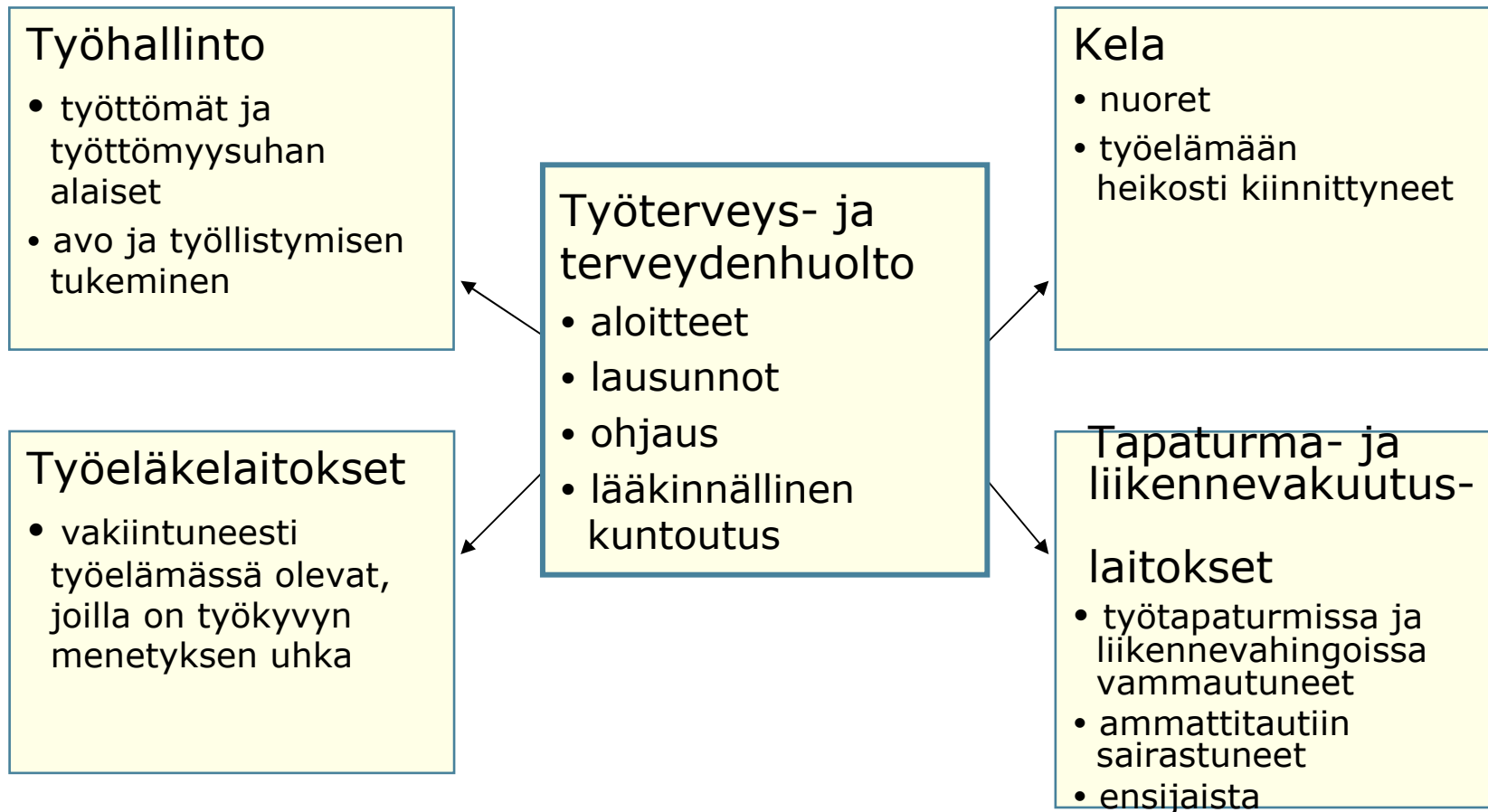
↳ Toimeentulo-ongelmat

↳ Yhteys työelämään heikkenee

↳ Lopulta ansiosidonnainenkin päättyy

Ammatillista kuntoutusta järjestävät tahot

Miten ammatillisen kuntoutukseen?

- Työkyvyn varhaisen tukemisen prosessista esimiesten tai työterveyshuollon aloitteesta
- Asiakas voi tehdä aloitteen
- Terveystieteiden tai kuntoutuksen palveluverkoston kautta
- Kelan selvittää kuntoutustarvetta 60 sv -päivän jälkeen
- Selvittely voi käynnistyä eläkelaitoksen toimesta
- *Mitä aiemmin todelliseen työkyvyn menetyksen uhkaan tartutaan, sitä parempi*

Kuntoutusselvittelyn aloitteentekijä

	Yksityinen	Kunta	Valtio	Kaikki
Oma aloite	37 %	40 %	23%	36 %
Esimies	2 %	1 %	10 %	3 %
Työterveys	26 %	32 %	42 %	29 %
Muu terv.huolto	21 %	18 %	16 %	20 %
Muu tahoa	14 %	10 %	10 %	13 %
Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %
Lukumäärä	537	172	101	810

OIKEUS TYÖELÄKEKUNTOUTUKSEEN

- > Työntekijällä on sairauden, vian tai vamman aiheuttama työkyvyttömyyden uhka eli vaara joutua työkyvyttömyyseläkkeelle tai osatyökyvyttömyyseläkkeelle lähivuosina tai jos työkyvyttömyyseläke/ kuntoutustuki myönnetty
- > Alle 63-vuotias
Ei oikeutta tapaturma- tai liikennevakuutuslain mukaiseen kuntoutukseen
- > Ansiotuloja yht. 27646,40 € viimeisen 5 vuoden aikana
- > Tarkoituksenmukaisuus
  - vakiintuminen työelämään
  - ikä
  - ammatti/aikaisempi toiminta
  - koulutus
  - eläkemenoa säästävä vaikutus
  - mahdollisuus jatkaa työssä tai työhön palaaminen

Tarkoituksenmukaisuus – kuntoutusarviossa 1(2)

- onko sairaus sellainen, että ammatillisella kuntoutuksella voidaan vaikuttaa työssä jatkamiseen
- voidaanko vaikuttaa ottaen huomioon asiakkaan kokonaistilanne mm. ikä, sairaus, koulutus, työkokemus, asuinpaikka ja sen työllisyystilanne, subjektiivinen käsitys työkyvystä

Tarkoituksenmukaisuus kuntoutusarviossa

2(2)

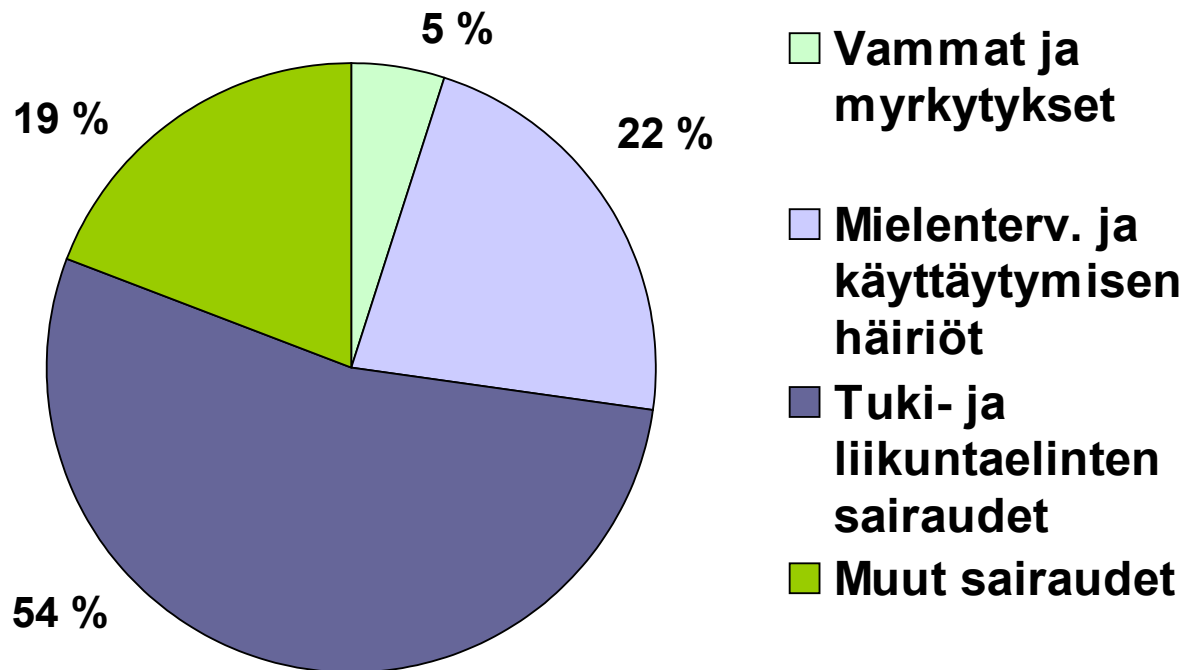
- hoito on kesken, eikä arviota ammatillisen kuntoutuksen osalta voida tässä vaiheessa tehdä
- toipumisen jälkeen voi palata entiseen työhön
- ansiotyöhistorian pituus
- yhteys työelämään voimassa/katkennut

TYÖELÄKEKUNTOUTUKSEN SISÄLTÖ

- > Kuntoutussuunnitelman
laatimista varten
tehtävät selvitykset
- > Työkokeilu
- Työhönvalmennus
- > Ammatillinen koulutus
- > Elinkeinotuki

Kuntoutuspäätökset diagnoosin mukaan ajalla 1.1. – 30.4.2007

Kuntoutuspäätöksiä 1 980 :

- myöntöjä 1 620 (82 %)

- hylkäyksiä 360 (18 %)

■*) ei sisällä 53 lainopillista hylkäystä

Kuntoutussuunnitelmat

- Ratkaisuja haetaan ensisijaisesti omalta työpaikalta yhteistyössä työntekijä, työnantaja, työterveyshuolto, lm ja työsuojelu
- Esimies avainasemassa (tuntee työntekijän vahvuudet ja työpaikan mahdollisuudet)
- Tehtävien sopivuus terveydentilan ja työntekijän edellytysten kannalta mietittävä
- Asianomaisen kiinnostus tärkeä
- Joskus voi ulkopuolinen selvitys (ammatinvalinnanohjaus) auttaa löytämään vaihtoehtoja

Vuonna 2007 päättyneiden kuntoutusohjelmien hinta- ETK tilastot

3 716 ohjelmaa

Kokonaiskustannukset 39,1 milj. € ja 10 500 €/ ohjelma

Onnistuneet ohjelmat

- palasi töihin
- jatkaa opiskelua
- työtön

2 392 (64 %)

Valtiokonttori (72%)

Eläkkeellä

- sisältää osatk:t

256 (41%)

622 (17%)

Muu

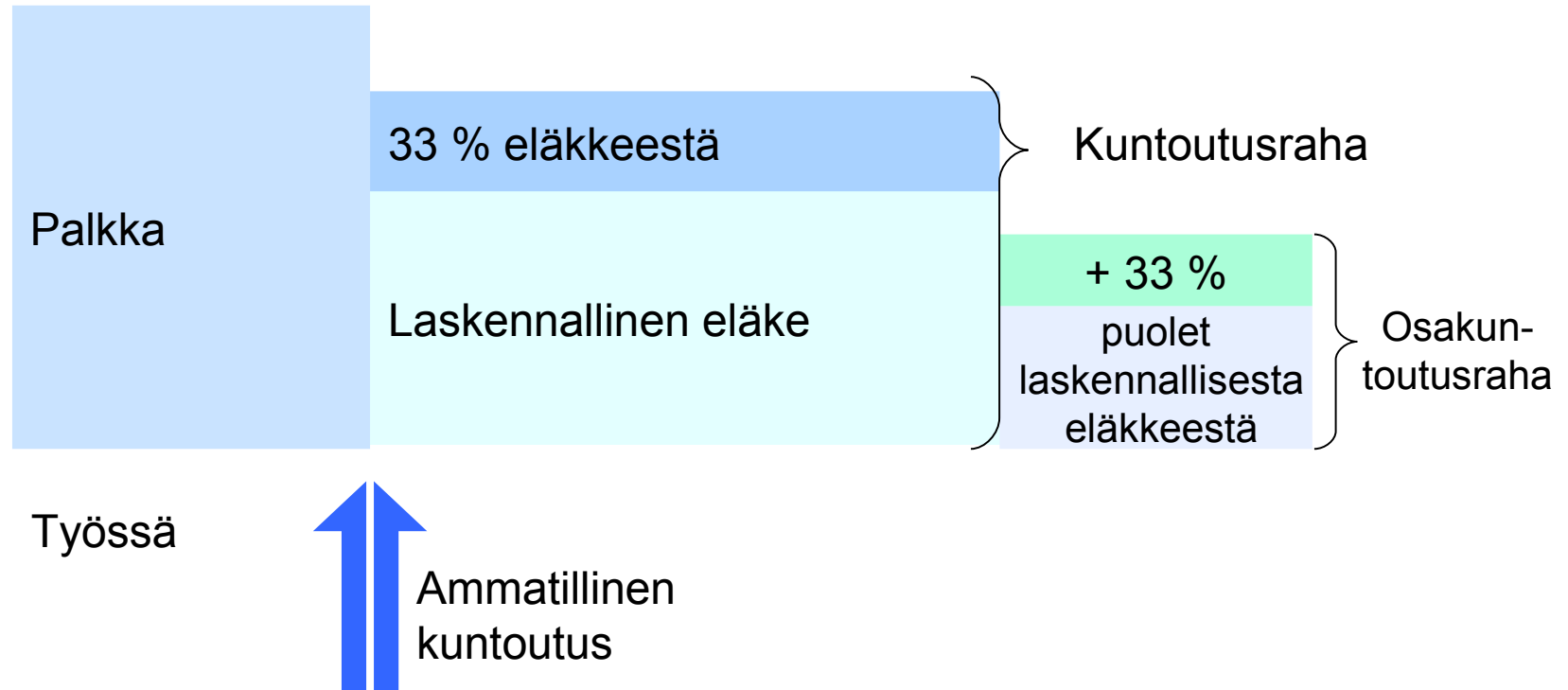
- kuntoutus keskeytyi
- syytä ei tiedetä
- siirtyi tapaturma-

702 (19%)

Kaikkien päättyneiden ohjelmien kustannukset/onnistuneet ohjelmat
16 400 € = onnistuneen ohjelman keskimääräinen hinta

Työkyvyttömyyseläkkeen keskimääräiset kustannukset 11 000 €/ vuosi

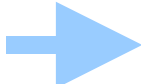

TYÖELÄMÄSSÄ OLEVAN KUNTOUTUSRAHA

Työelämässä olevan ammatillista kuntoutusta tuetaan kuntoutusrahalla tai osakuntoutusrahalla, jonka suuruus on laskennallinen eläke korotettuna 33 prosentilla.

Työhön palaaminen tai työelämässä jatkaminen ammatillisen kuntoutuksen avulla

- Paluu työhön kuntoutustuelle • Työhönpaluun tukeminen työkokeilulla
- Terveydentilan kannalta sopivampiin tehtäviin • Uuden työn soveltuvuuden selvittäminen ja uusien tehtävien oppiminen siirtyminen • työkokeilun/työhönvalmennuksen tuella
- Ammatin vaihto • Uuden ammatin hankkiminen eläkelaitoksen tuella
- Osa-aikaisessa työssä • jatkaminen • Osatyökyvyttömyyseläke

Työterveyshuoltolain 12 ja 14§:ien mukainen päätös ja Kelan kuntoutusraha työkokeiluun

- Työterveyshuollon päätös tiedoksi Kelalle lomakkeella Ku 114 (www.kela.fi – lomakkeet)
- Työkokeilu omalla työpaikalla uuteen tehtävään tai mukautettuun entiseen
- Asiakkaan kuntoutusrahahakemus Kelalle ja mukaan Ku 114 lomake, josta ilmenee kuntoutuspäätös ja kuntoutussuunnitelma
- Ei B-lausuntoa
- Kuntoutusraha maksetaan työnantajalle, jos työnantaja maksaa palkan
- Työpäivä vähintään 6 t matkoineen

Osasairauspäiväraha työhönpaluun tukena

- 1.1.2007 lukien käytössä
- 60 svpvraha päivää kestäneen sairauden jälkeen
- Osapäiväisestä työhön palaamisesta sovitaan (työntekijä, työnantaja ja työterveyshuolto)
- Työaika ja palkka vähenevät 40 – 60 % aiemmasta
- Voidaan maksaa 12 – 72 arkipäivältä kahden vuoden aikana

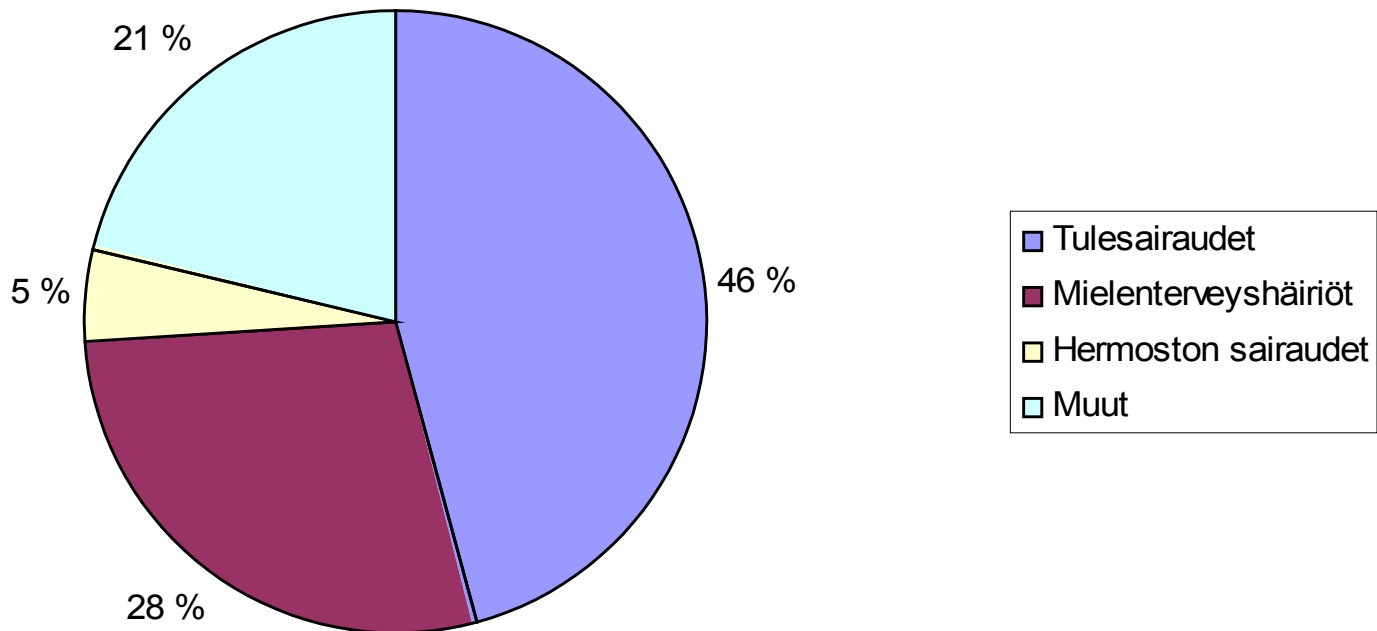

Työeläkelaitoksen tukema työkokeilu

- Omassa tai uudessa työssä
- Edellytetään työeläkekuntoutuksen kriteerien täyttymistä
- Työpäivän pituus sovittavissa, kuitenkin vähintään neljä tuntia päivässä, kesto yleensä 3kk
- Maksetaan työnantajalle, jos työnantaja maksaa palkan, muutoin kuntoutujalle
- Kuntoutustuelta tai pitkältä sairauslomalta palattaessa ja tehtäviä vaihdettaessa
- Sopimukset, arvioinnit

Päätöksen oikeudesta kuntoutukseen saaneet diagnoosiluokittain vuonna 2006

Ammatillisen kuntoutuksen tuloksia

- Onnistuneen kuntoutusohjelman keskimääräinen hinta v. 2006 11 300 €
  - työpaikoilla toteutettavia kuntoutusohjelmia on päätöksistä 66 % ja 23 % koskee ammatillista koulutusta
- Työkyvyttömyyseläkkeen keskimääräiset kustannukset ovat 12 000 €/vuosi
- Kuntoutusohjelman päättäneistä 75 % palaa ansiotyöhön